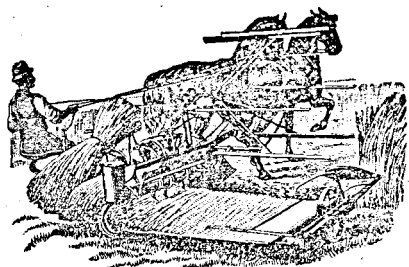

ERDÉLYI GAZDA

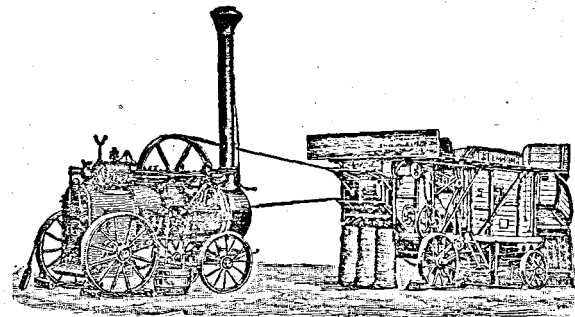

AZ

„ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET“

VÉDNÖKSÉGE ÉS FELÜGYELETE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYRÉSZI

Telefon sz. 468.

MEZŐGAZDASÁGI ÉS HÁZTARTÁSI

Telefon sz. 468.

ÁLLANDÓ GÉP- ÉS ESZKÖZ-KIÁLLITÁS

Kolozsvártt,

a sétatéri állatkiállítási területen a következő gyárak és iparosok kiállítását mutatja be:

M. kir. Államvasutak gépgyára, Budapest, cséplőkészlet, arató-gépek, ekék stb.

Fehér Miklós, Budapest, tejfőlőző gépek.

Kühne E., Moson, többféle gazdasági gépek.

„Nicholson“-gyár, Bpest, cséplőkészlet és más gazdasági gépek.

„Mc Cormick“-aratógépgyár, Bpest, arató- és kaszáló-gépek.

Clayton és Shuttleworth, Bpest, kisebb gazdasági gépek.

Bächer és Melichár, Bpest, kisebb gazdasági gépek.

Első Prosznici gépgyár, Bpest, motoros cséplő és gazdasági gépek.

Beck és Gergely, Bpest, cséplőkészlet és más motorok.

Szilágyi és Diszkant, Miskolc, „Viktoria“ terményrosta, borsajtók.

Simonffy István, Kolozsvár, ekék, boronák stb.

Kalmár Zs. utóda, H.-M.-Vásárhely, „Kalmár“ rosták.

Bóni gyártelep r.-t., Nyirbátor, Bóni eketaliga ujdonság.

Laczay és Fekete, Ujkigyós, új szab. cséplő-dobrendszer.

Kunz Antal, Morvaország, Fehérteplom, szélmotoros szivattyúk stb.

Fairbanks Mérleggyár, Bpest, marha- és zsák-mérlegek.

Orenstein és Koppel, Bpest, mezei és ipar-vasutak.

Alfa Separator r.-t., Bpest, teljes tejgazdasági felszerelések.

Schotolla Ernő, Bpest, borgazdasági és pince felszerelések.

Fehér Ferenc, Bpest, 6 lövetű viharágyuk.

Farkas és Faragó, Bpest, viharágyuk.

Emmerling Adolf, Bpest, viharágyuk.

Király Lajos, Bpest, szőlőpermetezők, kézi vetőgép.

Grünfeld Jakab, H.-M.-Vásárhely, szőlőpermetezők.

Grün Lipót, Aszód, szőlőpermetezők, kézi vetőgépek.

Majoros Antal, Győr, szőlőpermetező anyag „Unicum“ stb.

Zalathnai kénkovand ipar r. t. Budapest, műtrágyák stb.

„Hungária“ műtrágyagyár. r.-t., Bpest, műtrágyák, rézgálic stb.

Kramer J., Egeres, gypsz-trágya.

Faragó Béla, Zala-Egerszeg, csirázttató készülékek.

Salzmann és Társa, Szeged, ponyvák, zsákok.

Niemetz W. F. műkertészete Temesvár, diszfák.

Láng és Lovass, Bpest, olaj és zsiradékok.

Gruber Leo és Társa, Bpest, kötél-árak.

Hofer és Beller, Budapest, gépszijak.

Magyar Ruggyantagyár, Bpest, ruggyanta (gummi) hajtószijak.

Sukorói Kóbánya, K.-Nyék., malomkövek.

Ulrich B. J., Budapest, tőzeg árnyékszékek.

Léber Gyula, Kolozsvár, sodronyfonat kerítések stb.

Keresztényfalvi Agyagipar r.-t. agyagárak, vályuk, lemezek stb.

Fluidgyár, Pöstyén, állatgyógyszer-rheuma-fluidok stb.

Demjén Ágoston, Kolozsvár, lakatosági különlegességek.

M. kir. Orsz. fegyint., Szamosujvár, lópokróczok, gazd. kefék stb.

Vakok Orsz. Intézete, Bpest, mindenféle gazdasági, háztartási kefék.

Klaszovitt György, Kolozsvár, hámok, bőröndös árak.

Apatini Kosárfonók Szövetkezete, kerti butorok és kosarak.

Timár László, Bucsa, kerti butorok és kosarak.

Moldován Miklós, Kolozsvár, minta kertészete. (576.)

Singer varrógépgyár Bpest, zsákfoltozógép.

Auróra Műintézet, Pécs, műiparú cikkek.

Bécsy József, kocsigyártó, M.-Vásárhely, kocsik.

Összesen: 51 kiállító.

A KIÁLLITÁSI IRODA A GAZDAKÖZÖNSÉG IRÁSBELI MEGRENDELÉSEIT A KIÁLLÍTÓ CÉGHEZ JUTTATJA!

Az „E. G. E.“ tagjai és az „Erdélyi Gazda“ előfizetői az árakból nagyobb engedményben részesülnek.

Telefon sz. 468.

Telefon sz. 468.

A magyar kir. államvasutak gépgyárá-
nak locomobil-cseplőgép és „Millennium”
aratógép gyártmányai a párisi nemzet-
közi kiállításon a legnagyobb kitünteté-
st, a **GRAND PRIX**-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzcseplő készleteit, szalmakazalozóit, „MILLENNIUM”

(616.)

legújabb szerkezetű

fűkaszaló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resicai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcseplőkészle-
teit, Sack-rendszerű, acélöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

ERDELYRÉSZI KÉPVISELŐ: WESSEL LEO KOLOZSVÁR.

BÓNI GYÁRTELEP

és mezőgazdasági részvénytársaság

ezelőtt Mandel Eduárd és társai

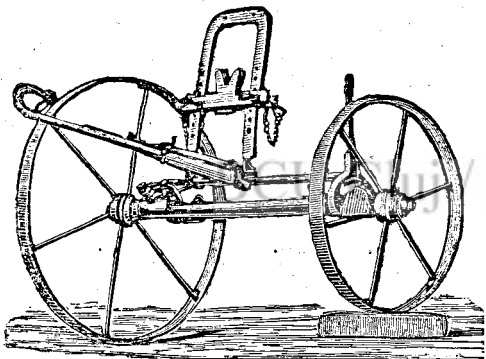
Nyirbátorban

ajánlja előnyösen ismert, szabadalmazott

két-tengelyű „Bóni” eketaligáit.

Megrendelhetők: Nyirbátorban fenti cégnél, Budapesten KANN és HELLER cégnél, valamint a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél.”

Más rendszerű eketaligák
jutányos áron átalakíthatnak.

Más rendszerű eketaligák
jutányos áron átalakíthatnak.

Gróf Zselenski Róbert salánki uradalma.

A salánki uradalom nyir-vasvári gazdasága részére Önök által szállított 14 db szab. állítható „Bóni” eketaliga rendkívüli egyszerűsége, tartós szerkezete és pillanat alatt eszközölhető állíthatósága folytán kitűnően bevált.

Szíveskedjenek encsencsi gazdaságunk részére is további 18 db állítható „Bóni” taligát kiszolgáltatni.

Encsencs, 1900. febr. 8.

Kiváló tisztelettel Nagy József urad. intéző.

Gróf Károlyi Tibor uradalma.

Miután szab. két-tengelyű „Bóni” eke taligájuk célszerű szerkezetéről és tartóságáról hosszabb használat után meggyőződtem, kérem az uradalmi gazdaságok által a napokban be-
küldendő 50 db. Back-féle eketaligát a legrovidebb idő alatt szab. „Bóni” eketaligává átalakíttatni.

Nyirbátor, 1900. jan. 24-én.

Tisztelettel

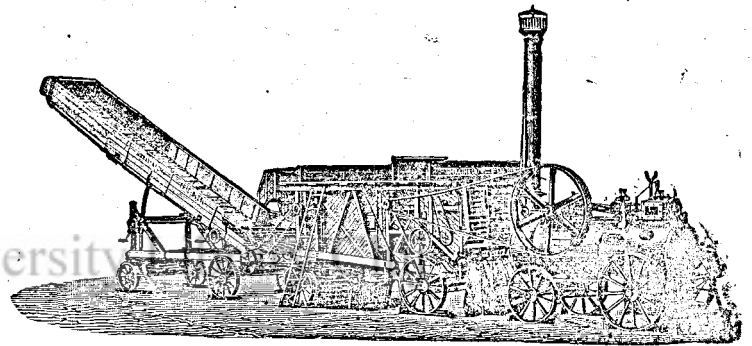
(648.) Mikolay Lajos, urad. tiszttartó.

UMRATH és TÁRSA BUDAPEST,

V., Váci-körút 60.

Ajánlanak minden versenyen felül álló

gőzcseplőgépeket és gőzmozgonyokat

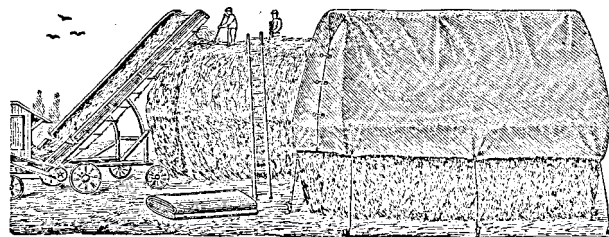
kazalozókkal, kévekötőkkel, vagy szabadalmazott szalmasajtókkal kombinálva.

Gőzmozgonyok mozdonyesőves vagy kihuzható esőves kazánokkal ipari czélokra 100 lóerőig.

(514. III.)

VIZMENTES PONYVÁK KAZAL, MOZDONY és GŐZCSEPLŐGÉPEKRE.

Elpusztíthatlan

minőségben

REPCZEPONYVÁK,

Vitorla-vászon ponyvák,

KOCSIPONYVÁK.

Alapított 1830. — Cs. kir. szab. vízmentes szövetyár. 46 kitüntetés.

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST, V. ker., Thonet-udvar.

Vízmentes Ponyvák (634.)

elismert kitértő minőség — □ metr. 1 K. 70 fillér és följebb

Zsákok

Tarpaulin-varrással és varrás nélkül 70 fillér és följebb.
Rovatkás- Sátorok, esőköpenyek, öltönyök.
Kender- kendertömő, tűzi és itató-vedrek.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás.
Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és szíveskedjék határozottan Elsinger gyártmányt kérni.

Koiozsvártól egy és félóránira fekvő
Ajton községben

egy 700-800 hold tagosított

BIRTOK

ez év szeptember hó 29-én, 6 évre

haszonbérbe kiadó.

Értekezni lehet Br. Gyórfiné sz. Katona
Margit urnónél Kolozsvárt Deák-Ferencz-utca 14.
szám alatt.

(674.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL.
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Szemle. — (Milyen termés lesz?)	351
A hallei mezőgazdasági kiállítás tanulságai. II. Éber Ernő	352
Egy képviselő a mezőgazdaságról	353
A romániai napikérdésekről	354
Phylloxera elleni védekezés szénkénegezéssel. V. Lászlólag kártékony, de valójukban hasznos állatfajok. Krenedits Odön	355
A tenger mellék és szárazföld befolyása a földmívelési terményekre. K. Ö.	356
Tárca:	
Egy kis statisztika. Equ	352
Történelmi nagy alakok, kik öreg napjakra a kerétszet és földmívelésben lelik egyedüli örömlüket. Krenedits Odön	353
Kisebb szakközlemények.	356
Vegyes közlemények	357
Üzlet, forgalom	358
Hírdetések	

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN,
VII., Rottenbiller-utca 33. szám,
VI., Andrássy-ut 23. sz.

VESZ:

homok (szöszös) bükkönyt (*Vicia Villosa*)
minden mennyiségben.

Ajánl:

biborherét, muharmagot, pohánkát,
mustármagot, tengerifélékből:
alcsuthit, székelyt, Pignolettot,
Cinquantinot, továbbá
takarmányrépamagot,
mint: oberndorfit, eckendorfit, olaj-
bogyóalakut, valamint raffiaháncsot és
rézgáliczot legelsőrendű minőségben, a
legjutányosabban. (28.)

Szemle.

Milyen termés lesz.

(A m. kir. földmívelésügyi ministerhez a gazdasági tudósítóktól június 20-iki kelettel beérkezett jelentések és saját tudósítóink értesítései alapján.)

Az időjárás a folyó hó második felében kedvezőbb volt, mint az előző két héten, a mikor különösen a hosszantartó szárazság sok kárt okozott a növényzetben. Mindamellett a bekövetkezett jobb idő sem volt képes az előző tartósan kedvezőtlen időjárás okozta károkat helyrehozni, úgy, hogy bár néhol egyes terménynemekben, különösen a minőséget illetőleg, javult az állapot, mindazáltal a terméskilátások átlagban ma sem jobbak, mint a múlt hetekben voltak.

Némely helyütt javult minőségileg a helyzet, a mit az utóbb lefolyt időszakban, habár megkésve érkezett csapadékos időjárásnak köszönhetünk. A csapadék megoszlása, bár több eső volt, mint a megelőző hetekben, ezuttal sem volt normális. Száraz időjárás uralkodott, illetve csekély eső volt Fogaras vármegye nagy részében. Jégeső járt többnyire zivataros eső és vihar kíséretében, különösen június hó 16-án számos vidéken s néhol jelentékeny kárt is okozott, nevezetesen: Kolozs és Maros-Torda vármegyékben. Felhőszakadászerű záporosó pusztított és sok kárt okozott Kolozsvármegyében. A nedvesebb időjárásnak tulajdonítható az, hogy néhol a vetések — legalább a kalászköz szemfejlődése tekintetében — némileg javultak, vannak vidékek, a hol hanyatlás is mutatkozik, főleg azokban a vetésekben, amelyek a szárazságtól és hőségtől máris sokat szenvedtek. Néhol üszög- és feregokozta kár is fokozta a vetések romlását, a mely már-abbban is nyilvánul, hogy a nem egészen egészséges őszi és tavaszi vetések aratása a normális időszáknál hamarabb veszi kezdetét, lévén az idén fehéresszínű gabona csaknem minden vidéken kisebb-nagyobb mennyiségben. A kapás növények az utóbbi esők hatása alatt jobban fejlődnek, mint az előző hetekben és természetesen a munkálatok is jobban haladhatnak, mert a talaj nem olyan rögzös többé. Ahol azonban nem volt elég eső, ott az összes növényzet és így a kapások is gyöngébbek a rendes állapotnál.

Az őszi buzavetések a rendes időszaknál sok helyütt hamarabb kezdenek érni. Az aratási kilátások vidékek, vármegyék, sőt járások szerint is igen különbözőek, mert nemcsak a kalászképződés nem volt egyenlő, hanem a szemfejlődés sem, habár a szemfejlődés néhol teljesen kielégítőnek mondható. Rozsda szórványosan mutatkozik ugyan a kalászközben is, mindazonáltal valószínű, hogy a főbb buza-termő vidékeken nagyobb rozsdakártól már

nincs mit tartani. A fereg okozta kár néhol jelentékenyebb, mint eleinte látszott. Aránylag legjobban állanak a vetések vagyis kat. holdankint 6 métermázsa és ezen felüli eredményre van kilátás: Szilágy, Alsó-Fehér, Brassó, Fogaras, Háromszék, Nagy-Küküllő, Szeben, Maros-Torda és Torda-Aranyos vármegyékben. A többi vármegyék átlagai alkalmasint alul maradnak az országos átlagon.

Az őszi rozsvetések főleg minőségileg elég jó termést ígérnek, miután a szemképződés nagyobbára elég jól, sőt néhol igen jól sikerült. Kat. holdanként 6 métermázsa és azonfelüli termés remélhető: Alsó-Fehér, Brassó, Fogaras, Háromszék, Kolozs, Nagy-Küküllő, Szeben, Torda-Aranyos, Kis-Küküllő és Udvarhely vármegyékben. Kat. holdanként 5—6 métermázsa termést remélhetnek: Beszterce-Naszód, Csik, Hunyad és Maros-Torda vármegyékben. A többi vármegyék az öt métermázsa átlagon alul maradnak.

Az őszi árpa — miként előrelátható volt — nem mindenütt kielégítő, mert az árpa szeme néhol megszorult és a normális átlagsúlynál is könnyebb. A tavaszi árpa fejlődésének a legutóbbi időjárás, különösen ahol eső volt, eléggé kedvezett. Hat métermázsa és azon felüli eredményre van kilátás: Alsó-Fehér, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, és Szeben vármegyékben. Kat. holdanként csak 5—6 métermázsa számíthat: Szilágy, Beszterce-Naszód, Hunyad, Kolozs, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szoinok-Doboka és Torda-Aranyos vármegyékben. A többi vármegyékben ezen az átlagon is alul marad a terméskilátás.

A zabvetések fejlődése az utóbbi időszakban eléggé jó volt és helyenkint szépen javultak, sőt itt-ott egészen helyre is állottak a vetések. Holdanként 6.5 métermázsa és azon felüli eredményre van kilátás. Brassó, Alsó-Fehér, Csik, Fogaras, Háromszék, Szeben és Torda-Aranyos vármegyékben.

A kukorica fejlődése nagyon különböző. Helyenkint az eső hatása alatt szépen megerősödött, sok helyütt töltögetését is elvégezték, helyenkint azonban még fejletlen, állása hiányos, az utóltetések részben csak most keltek és csak most kapálhatók először.

A burgonyák az esőt nélkülöző vidékek kivételével általában jól állanak.

A kertiveteményeket, hüvelyeseket és káposztafélét most kapálják. Fejlődésük az esőjárta vidékeken kielégítő.

A komlóban, mely elég jól fejlődik, helyenkint az erős szelek tetemesebb kártokoztak.

A len és kender helyenkint alacsony növésű, az utóbbi esőktől tetemesen megjavultak.

A cukorrépa és takarmányrépa az előző száraz időjárás következtében helyenkint egyenlőtlenül áll.

„Londoni rézjegyzéshez alkalmazkodva, a mai naptól visszavonásig

leszállítottuk

a vegytiszta aussigi és „Hungária“ rézgáliczának árát

nagyobb mennyiség vételénél 64.— koronára,
kisebb mennyiség vételénél 65.— koronára,

100 kgrként ab budapesti raktárunk

(532.)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete.”

szász tartomány állattenyésztésének emelésére fordítatnak. Nincsen sok rétjük, nincsenek nagy kiterjedésű legelők és az intenzív gabona és kapásnövény termelés mellett is az állattenyésztés jelentékeny szerepet játszik a szász tartomány mezőgazdaságában. És intenzív, csaknem kizárólag az istállózásra szorult állattartás. Óraszámra lehet utazni, a nélkül, hogy a mezőn legelő jószágot lehetne látni.

A kiállítás méltatásánál az egyes állatfajok fajtaírt és féleségeit is ösmertetni akarom, azért itt nem is terjeszkedem ki a tartott fajták részletes ösmertetésére, hanem csak a létszámot és a tenyészirányt óhajtom megjelölni.

A lóállomány 1883-ban 182,485 db volt 1 □ km.-re esett 105 db, 100 lélekre 7-7 db. 1900-ban volt 213,040 db, 1 □ km.-re esett 123, 100 lélekre 75 db. A nép szaporodása itt is, mint mindenütt nagyobb volt az állatok szaporodásánál. De a ló arányszámának csökkenése itt kisebb volt, mint akár az egész Németország más részében, akár más országokban, mert itt a tenyésztés egyelőre gépmotorokkal nem helyettesíthető, nehéz, mezőgazdasági munkákra alkalmazandó lovak előállítására törekszik és csak kisebb mértékben könnyebb kocsilovakra. Tényleg, a szász gazdák csaknem minden mezőgazdasági munkát hatalmas termetű, erős, hidegvérű lovakkal végeznek.

A szarvasmarha mint igavonó csak másodszorban és sokkal kisebb mértékben jön számba. Itt a tenyésztés célja az, hogy jó tejelő, hizékony teheneket állítsanak elő és könnyen hizó ökröket nyerjenek. Nem fektetnek nagyobb súlyt a fajta tisztaságára, hanem inkább kiválasztással, keresztezéssel és a tenyésztéssel igyekeznek a tenyészcél elérésére és így hozzák létre a fajtáknak tömördek tájfajtaírt, változatait és féleségeit. Éppen az intenzív növénytermelés tette lehetővé azt, hogy a szász gazdák a szarvasmarha tenyész-

sét mind jobban fokozhatták. Az állomány volt: 1883-ban 624,973 db 1 □ km.-en 364, 100 lélekre 264. 1900-ban 778,353 db, 1 □ km.-en 449, 100 lélekre 275, míg ugyanakkor az egész Németország szarvasmarhaállománya a népesség számához mérten csökkent és ez a csökkenés minden más országban is mutatkozott.

A sertésenyésztés határozott iránya a húsprodukción. A mi minden magyar gazdának a szász tartomány mezőgazdaságában föl fog tűnni, az a tengeritermelés csaknem teljes hiánya. A tengeri megteremne, de mert a lakosság nem főz disznózsírral, hanem vajjal és margarinnal, mert tehát a szükséglet disznózsírban nem nagy, azért a gazdák is sertéseiket húsrá hizlalják és a par excellence zsirképző tenyészit sem termesztik. Hazai fajtájuk nagy, húsos, szopora és gyorsfejlődő, ezenkívül angol húsertéseket és keresztezéseket tartanak. A népesség szaporodásával a sertéshús-szükséglet is mind jobban emelkedik és ezzel a szükséglettel lépést kell tartani a sertésenyésztés emelkedésének is. A szász tartományban is óriási mértékben szaporodott a sertéslétszám. 1883-ban volt 719,126 db, 1 □ km.-en 419, 100 lélekre 303. 1900-ban volt 1.259,737 db, 1 □ km.-en 727, 100 lélekre 445. És ez a létszám növekedés ilyen arányu az egész Németbirodalomban, míg mink a sertésvesz csapásait csak lassan, alig-alig tudjuk tenyésztéseinkben helyrehozni. Szinte reményünket kell veszítenünk, hogy a mi zsírsertéseink vissza fogják-e valaha hódítani a nagyon sok sertéshúst igénylő, de a sertésenyésztését ilyen nagy mértékben is fokozó német piacot.

A juhtenyésztés kétnyiretű, durva fésűs gyapjú előállítására törekszik. Az intenzív termeléssel és a juhtenyésztésre kedvezőtlen viszonyokkal a juhtenyésztés a szász tartományban is csökkent még pedig 1883-tól 1900-ig több, mint felével a lakossághoz és szinte fe-

lével a területhez viszonyítva. Érdekes az állatállomány megoszlása a gazdaságok nagysága szerint:

	16 szarvas-	sértés
2 Ha-on aluli gazdaságban volt	5605	20824
2-20 Ha-os	58506	279002
20 Ha-on felüli	104617	379803
		256194

Látjuk tehát, hogy a jószágállomány megoszlása a birtokok nagysága szerint is kedvező, a mennyiben a ló és szarvasmarha-tenyésztés a kisbirtokokon is eléggé fejlett, a sertésenyésztés pedig éppen legnagyobb részben a 20 Ha-on aluli gazdák kezében van.

Talán sehol jobban nem működik össze az állattenyésztés a növénytermesztéssel, mint Németország eme részében. Az intenzív növénytermesztés megkívánta a birtoktagosítást és ezt szükségesnek tartotta minden parasztbirtokos is s az ez által fölszivódott közös, községi legelőre való kihajtást nélkülözhetővé tette a belterjes növénytermelés után szármaszó sok takarmányanyag és az egyéb takarmány-szurogátumok, melyeket a német gazda okosan és gazdaságosan használ föl állattenyésztésének fejlesztése, jövedelmének fokozása céljából.

Egy képviselő a mezőgazdaságról.

Gr. Bethlen Balázs, a maros-ludasi kerület népszerű országgyűlési követe, e hó 23-án tartotta meg beszámoló beszédét Maros-Ludasson. E beszédből kiemeljük annak mezőgazdaságunk ügyeire vonatkozó és nagy figyelmet érdemlő részét s azt bő kivonatban olvasóink elé tárjuk, hadd lássa hazarészünk gazdaközönsége és lássák a más választókerületek, hogy mily arányu tehetséget, képességet és rátermettséget keressenek és kívánjanak meg majd a választások idején jelöltjeiktől.

A minden szavában jelentős és helyes irányu fejtegetéseket a következőkben adjuk:

„Igen fontos belügyi és mondhatnám: külbelbeli ügyünk, a közigazgatási és főleg a mezőgazdasági kérdés. Oly annyira fontos kérdésnek, oly vitálisnak tartom ezt, hogy talán első sorban ezzel kellene foglalkoznunk, ezzel kellene foglalkozzanak karöltve az irányadó körök.

Ujabb és legujabb időben sok szó esett az ipar és kereskedelem rohamosabb fejlesztésének szükségességéről. Ez így magában véve nagyon helyes és üdvös, de sajnálattal kellett tapasztalnom és sajnálattal kell ezt e helyről is konstatálnom, hogy volt és van egy nehéz áramlat, egy erős irányzat, mely ezt a mezőgazdaság háttérbe szorításával akarná keresztül vinni! De azt kérdezném én: helyes, észszerű és nemzeti politika-e ez? Határozottan nem! Hisz agrikol, mezőgazdasággal foglalkozó állam vagyunk a szó szoros értelmében véve, ez nem frázis, mint azt sokan feltüntetni akarják, ez a realis valóság; hisz existenciánk, létünk függ ettől, a föld az, mely bennünket táplál, a mely erőnket fokozza, az éltető erőnk, a föld erőforrásunk. Mi első sorban a mezőgazdaságra vagyunk utalva, melynek minden egyes kérdését gond- dal, nagy lelkiismeretességgel kell kezeljünk, erre vagyunk utalva, ennek fellendülésére, ennek ápolására kell törekednünk; mert hisz ha erősek, izmosak, vagyonosak vagyunk e téren, fejlődik iparunk, kereskedelmünk, fejlődik kul-

rug, s ez már egy középszerű község egész évi egyenes adója.

Ehez még jön, hogy ünnepnapon be kell rugni és a muzsikuskoknak is valamit fizetni, a mi munka idején elmaradna, így fenti összeget bátran meg lehet duplázni.

„Ha ünnepen dolgozunk meg ver az Isten.« Ez a rendes szójárás. Vajon az milyen Isten áldása, hogy ez idén nálunk a villámcsapás elleni ünnep miatt a zab-termésünk fele kint ázott egy hétig? És milyen Isten áldása egy községre az, ha egy nagyobb birtokos a gyakori nyári esőzések láttára, idegen cséplőket kénytelen felfogadni, mert augusztusba esik a tűz elleni és nem tudom még milyen ünnep és féltő, hogy éppen szép napra esik, a mint tényleg megtörtént?

Vajon nem volna üdvösebb, ha gör. kel. és gör. kath. papjaink és tanítóink meddő politikázásra és a kormány elleni kifakadásukra szánt idejüket népük felvilágosítására használnák fel?

A gőz századában élünk, és a villanyosság századába lépünk; talán soha nem volt oly igaz az a közmondás, mint most, hogy az idő pénz!

Equ.

Történelmi nagy alakok, kik öreg napjakra a kertészet és földművelésben találtak egyedüli örömlüket.

Aeneas Sylvius Piccolomini hagyatékában, — ki 1442—1450-ig pápa volt II. Pius néven, — a következő levél másolatát találták, melynek eredetijét nagybátyjához, Ptolemeus Jánoshoz intézte:

... „Ugy látszik, öreg napjaidra igen megfelelő életmódot és foglalkozást választottál a kertészet és földművelésben. A ki már nem bir kardot forgatni s a kinek nehéz már fejen a sisak, az vonuljon vissza a katona élettől s keressen megfelelő foglalkozást és pedig olyant, a mely mellett rendszeren alhatik és táplálkozhat; mert az ellenkező életmód megöli az aggot.

Te helyesen választottál s nem vagy az első, a ki így cselekedett. Már Horác, Seneca, Cató menekültek a zajos állami életből a csendes erdők, ligetek, kertek és szántóföldek közé.

Diocletian, — kinek szavára pedig egykoron egy világ engedelmeskedett, — midőn fáradtan letette kezéből a jogart, Dalmáciába, Salónai villájába vonult vissza s ott teljesen a földművelés tanulmányozásának szentelte hátra levő életét.

Augustus római császár szintén így akart tenni, — mint hátrahagyott iratai bizonyítják, — de félt a megszörléstől.

Cyrus, a perzsák királya, ha vendége akadt, mindégy levezette őt kertjébe, a fásorok árnyékába, melyeket sajátkezüleg ültetett

Isten is az embert a paradicsom kertjébe helyezte s midőn onnan elűzé: a mezőkre küldte.

Te is a kertbe és mezőkre vonultál édes Jánosom s én is így fogok cselekedni, ha Isten azt megérem engedni.«

Krenedits Ödön.

A Zalathnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kénsav- és műtrágya-gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű műtrágyáit

a t. c. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-án alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egylet“ raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a **KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szm.**

(502.)

turánk. De ha ezen vitális érdekeinket elhanyagoljuk, háttérbe szorítjuk, erőlködhetünk bármiképen, de sem iparunk, sem kereskedelmünk erőteljes, egészséges nem lesz, nemzeti gazdagodásunk nem előre, hanem hátra fog menni, az egyesek elszegényedése, és ezzel az ország anyagi csökkenése rohamos lesz.

Fejlesszük, erősítsük iparunkat, kereskedelmünket is, de ápoljuk gonddal éltető erőnk: a mezőgazdaságot.

Mi a mezőgazdaság legfőbb érdeke?

Piacot találni, még pedig közeli jó piacot, hol nyereségünket jól lehet értékesíteni, hol a gazda fáradozásait jól megfizetik, mely megtéríti nemcsak a kész-kiadásokat, a termelési költségeket, hanem a munkát, a gondot is megjutalmazza. Hisz a gazdának sok, még pedig igen sok pénz kell, pénz nélkül, forgó tőke nélkül, intenzíve nem gazdálkodhatik, pedig csak ez által láthatja fáradozásainak igazi jutalmát, befektetéseiért megtérülő kamatait.

De álljunk meg e szónál: piac.

Van külföldi és belföldi piac. Nagyon lényeges kérdés, hogy melyik a kettő közül fontosabb mezőgazdaságilag? Fontos kérdés ez azért, mivel a mezőgazdasági politikának az előnyösebb piac fejlesztésére, biztosítására kell törekednie, oda kell hatnia, hogy a kevésbé előnyös piac mentő-előbb nélkülözhetővé váljék, hisz kézen fekvő dolog, az egész mezőgazdaság jövedelmezősége fokozódik azzal, ha termékei nem a mostohább, hanem a jobban fizető, előnyösebb piacon kerülnek értékesítésre.

Sokat gondolkodtam e kérdés felett, mérlegeltem ennek is, amannak is előnyeit, hátrányait, de végre is azon conclusióra, végeredményre jutottam, hogy mezőgazdasági érdekeinket, első sorban a jó hazai piac szolgálja. Jó hazai piacot kell tehát teremtünk, hisz ezen az értékesítés gyorsabb, közvetlenebb.

A mezőgazdaság tömegárakat állít elő, a melynél a szállítás nehézségei, költségei nagyon is számbavevők, minden helyváltozás, minden mozgás költséggel jár, a távolság nagysága fokozza a költségeket, melyet mind a termelő érez meg, a termelő megérdemelt munkája gyümölcsének egy részét vonja el.

A versenynyel is nehezebben küzdhetünk meg a külföldi piacon, mint a hazai földön, mert itthon megint csak a távolság, szállítás, továbbá a helyes állami intézkedések, tarifák, vámok védhetik meg a hazai termékeket.

Ne dolgozzunk folyton kivitelre és ne hangoztassuk mindig a kivitelre, a külföldi piacot, mert ezzel a termelő és fogyasztó egyaránt rosszul jár, amaz kedvezőtlen körülmények között értékesíti áruját, emez pedig kénytelen szemlélni, miképp viszik ki orra elől a megélhetési cikkeket, melyek vissza kerülnek ugyan, de épen a sok mozgás, helyváltozás következtében, már tetemesen nagyobb beszerzési árban.

Fejlesszük a belső fogyasztást és akkor termelő és fogyasztó egyaránt jól fog járni.

Szerintem ez lenne egyik főfeladata földmivelésügyi kormányunknak.

Egy másik dolog, mely termelőt és kereskedőt mélyen és kártékonyan érinti, a fedezetlen határidő-üzlet, a papirbuza-termelés; és ép ez lenne a földmivelésügyi kormány, szerintem, igen sürgős és igen fontos feladata, ezen irreális üzlemnek megszüntetése, azaz egy helyes tőzsdetörvény megalkotásával, a fedezetlen határidő-üzlet eltörlése, mely üzlet erkölcsstelen és kártékonyan befolyásolja a természetes és egységes áralakulásokat, megkárosítja a termelőt és fogyasztót milliőit, kizsákmányolja a járatlan hiszékeny nagy tömeget, meggyújtja a vámvédelmet, mivel a fedezetlen határidő segítségével a buza-behozatal akkor is lehetséges, mikor egyébként az kárral, veszteséggel járna.

Ennek eltörlésével pedig megszűnnék a termelő és kereskedő közötti érdekellentét és így a tényleges eladás és vétellel foglalkozó még fog felelni nemzeti és gazdasági hivatásának.

Továbbá ezen spekuláció által ma lekötött tőke felszabadulva, a produktív termelés a nemzet igazi vagyonosodásának forrásává válhatnék. Jelenlegi aggasztó gazdasági helyzetünkön lényegesen segítene, egy helyes alapokra fektetett adóreform; továbbá a mai drága jelzálogadósság convertálása, kölcsön és hosszú lejáratú járadékadóssággá.

Nagy, igen nehéz és fontos kérdések ezek, melyek égetően megvalósításra várnak és melyeket hosszú időre el nem odázhatunk.

És ha ez megtörténik, bizodalom nagy, hogy mezőgazdaságilag könnyebb és szebb napok fognak reánk virradni.

A romániai napikérdésekről.

— Gaál Gyula a m. kir. földmivelésügyi miniszter bukaresti gazdasági szaktudósítójának jelentése. —

A terméskilátások Romániában ez idő szerint általában jók.

Az őszi gabona a karácsonyig tartó meleg időjárás mellett nagyon jól kifejlődött, dacára annak, hogy a november közepéig tartó szárazság folytán a vetési munkálatok igen nehezen voltak eszközölhetők. Azután sűrű hó fedte azokat a tavaszig, mely mindjárt igen melegen köszöntött be, úgy, hogy a vetések április hó közepéig az itteni viszonyokhoz képest rendkívül jól álltak. Az április hó közepén bekövetkezett hűvös időjárás a vetéseket ismét visszavetette és sárgulni kezdtek, azonkívül több helyen rovarkár is mutatkozik. Mindennek ellenére a vetések ez idő szerint (május elején) elég jól állnak és a most uralkodó időjárás mellett, — meleg idő gyakori zivataros esőkkel, mi ezen időtájjban itt ritkaság — csakhamar buja fejlődésnek fognak indulni.

A zivatarok ugyan némi kárt is okoztak, a mennyiben Ploesci vidékén jég is volt és Moldvában felhőszakadászerű esők, de ezen időjárás a tengeri kikelésére, melyek vetése jelenleg folyamatban van, igen kedvező.

A tavasziak szintén jól kikeltek és fejlődnek, dacára az itteni művelésmódnak, mely-nél fogva a földeket rendszerint csak tavasszal szántják fel és ennek folytán későn vetik, az aszat azonban erősen uralkodik.

Egyedül az őszi repce áll rosszul. Már mult ősszel sokkal kevesebb kiterjedésben lett vetve, mint 1900-ban t. i. 184,000 hektáron, 248,000 hektár helyett. Ennek is egy része az ősszel a szárazság folytán nem kelt ki; azonkívül nagy mérvű rovarkár mutatkozik, úgy, hogy egy tetemes részt ki kell szántani.

Egyes vidékeken, mint Moldvában és Románia nyugati részében, a repcevetés elég jól áll, de a főrepcetermő vidékén a Duna mentén rosszul, úgy, hogy már jelenleg őszi repceből a jó termés ki van zárva. A többi terménynél azonban, ha ezentul kedvező időjárás lesz és különösen június elején még lesz egy kiadó eső — a kilátások az aratásra ez idő szerint jók.

A gabonaforgalom a hajózás megnyitása után sem vett valami különös lendületet.

Mult hóban megjelent az 1900. év végén Romániában eszközölt állatösszeírás ideiglenes eredménye. Minthogy ezen összeírásnál először számláltattak meg az állatok a tulajdonosok szerint egyenként, míg az előtt az összeírások csak községenként történtek és ennek folytán csak hozzávetőlegesen, az állatszámítás eredménye csak kevés összehasonlítható támpontot nyújt az előző évek összeírásaival, a mi pedig a földolog volna, de legalább a jövőre nézve ezen állatszámítás alapot fog képezni.

Az eredmény következő:

	1890-ben	1897-ben	1900-ban
ló	594,962	670,909	864,746
számár és öszvér	6,460	5,761	7,547
szarvasmarha	2,520,380	2,138,315	2,589,040
juh	5,002,390	6,847,825	5,644,210
kecske	209,990	286,876	232,023
sertés	926,124	1,079,322	1,709,909
méhkas	240,859	—	305,218

Megjegyzendő, hogy az 1890-iki adatok csak a falvakra vonatkoznak, városok nélkül. az 1897-beliek az egész országra, Bukarest város kivételével, az 1900-beliek az egész országra és hogy ez utóbbi évben a juhoknál a bárányok nem vétettek számba.

Általában, a mennyiben ezen különböző alapon eszközölt összeírások egybeazonosítást engednek, a házi állatok száma 1897 óta emelkedett. A juhoknál is csekély különbség van, ha a bárányok száma hozzászámítottatik. Aránylag legnagyobb növekedés van a lovaknál és a sertéseknél, amely különbség azonban valószerűen az előbbi összeírás hiányosságának rovására irandó.

Állategészségügyi szempontból kiemelendő, hogy a sertésvész, mely hivatalos kimutatás szerint egy ideig szünetelt az országban, Románia nyugati részében, Romanatz kerületben ismét fellépett és annak leküzdésére intézkedések tétettek. A Dobrudzásban, különösen a konstantzai kerületben, a lovak közt a takonykor nagyobb mérvben uralkodik, úgy, hogy a kormány ezen a vidéken, hol aránylag fejlett lótulajdonosok van, erélyes intézkedéseket léptetett életbe, s már számos ló lebunkóztatott. Azonban a lótulajdonosok, különösen az ott nagy számban lakó tanárok, a hatósági intézkedések ellen mindennemű akadályt gördítenek, sőt némely helyen nyílt lázadásba is kitörték.

A május hó elején Konstantzában tartani szokott népies löverseny ezen betegség folytán el is halasztatott.

A jelenleg hatalomra jutott liberális kormány, miután új választások után a törvényhozás mindkét házában majdnem egyhangú többség felett rendelkezik (a két kamarában összesen csak hét ellenzéki van), a budgetet nagyon gyorsan letárgyalta és abban közel 20 millió lei megtakarítást eszközölt. A megtakarítások tetemes része a hivatalnokok létszámának apasztásában állt, úgy, hogy április 14-en százával bocsátották el azokat a hivatalnokokat, kiknek állása meg lett szüntetve.

Azonkívül levette napirendről az előző konzervatív kormány által beadott törvényjavaslatokat, melyek tetemes adóemelést céloztak. E helyett elfogadott egy törvényjavaslatot, melyben a tiz hektáron felüli földbirtok adója 5-ről 5 $\frac{1}{2}$ %-ra, a hérbeadott birtokoké 6-ról 6 $\frac{1}{2}$ %-ra és a külföldön tartózkodó földbirtokosé 12%-ról 13%-ra emeltetett. Azonkívül az 1900. év őszével a szilvaszeszre vonatkozólag hozott és a parasztságnál nagy elégedetlenséget sőt lázadást szült törvény egyes, különösen sérelmes pontjai módosítottak.

Jelenleg a kormány — hir szerint — egy hatalmas külföldi konzorciummal, tárgyalásokba bocsátkozott az állam tulajdonát képező gazdag petroleumforrások értékesítése iránt, miután a kormányon levő liberális párt annak idején mint ellenzék, megakadályozta volt a petroleumforrásoknak az amerikai Standard Oil-Company részére való átengedését, mi iránt ezen társaság még a konzervatív kormányval tárgyal.

Románia és Bulgária között létrejött a legnagyobb kedvezmény alapján egy kereskedelmi egyezmény egy évre s tárgyalások folynak egy végleges kereskedelmi szerződésnek Törökországgal való megkötése iránt, mely országgal eddig csak ideiglenes egyezmény jött létre.

NAGYOBB ÉRTÉKŰ RÉGISÉGEKET, ÉKSZEREKET, DRÁGAKÖVEKET KÉSZPÉNZÉRT VÁSÁROL LÖFKOVITS ARTHUR ÉKSZERÉSZ DEBRECEN.

Nagy árjegyzékét díjtalanul küldi.

(551.)

A jövőben kötendő kereskedelmi szerződések alapelveinek megállapítása céljából május hó végével Jassy-ban enquétet fognak tartani, melyen a kereskedelmi kamarák küldöttei és egyéb szakferfiak fognak részt venni.

Phylloxera elleni védekezés szénkénegezéssel.

A szénkénegezésnél kétféle eljárás van, ú. m.: irtó és gyéritő eljárás. Az irtó eljárást két esetben alkalmazzuk és pedig először ott, hol a phylloxera kis folt alakjában mutatkozik, ilyenkor ezt mindenestől kiirtjuk. Másodszor, ha az egész inficiált terület meg nem menthető, ez esetben az egész területet kivágjuk, hogy helyében új amerikai vagy európai fajtákat ültessünk, mely utóbbit a beültetéstől kezdve szénkénegezéssel tartunk fenn. A kivágott tőkéket és karókat pedig egy tiszta helyre összehordjuk és elégetjük. Az így megtisztított területet döngölő fával jól döngöljük meg, hogy a tőkék kiszédésével fennmaradt lyukak eltűnjenek. Ha ezzel készen vagyunk, akkor hozzáfoghatunk a szénkénegezéshez és pedig olyan formán, hogy minden négyszögméternyi területre 300 gr. szénkéneget lövelünk a talajba. A szénkéneget belövelése után a lyukakat azonnal betömjük, hogy a gázak el ne illanjanak. Megjegyzendő, hogy arra a területre azután 2-3 hétig sem embernek, sem állatnak menni nem szabad, hogy a gázak belégzése miatt valami baj ne történjék. A gyéritési eljárásnál a szénkénegből csak annyit lövelünk a talajba, a mi a szőlő gyökerének meg nem árt, de a phylloxera számát azért megkevesebíti annyira, hogy tökéletesen tud tőle táplálkozni s fenn tudja termőállapotba tartani magát. Hogy szénkénegezésünk sikeres legyen, a következők feltételeket kell figyelembe venni és pedig: 1-ször a talaj alkalmas physical összetételét, 2-szor a szénkéneget megfelelő mennyiségét, 3-szor a szénkéneget helyes elosztását.

Az olyan talajon, mely összetételénél fogva igen laza vagy túlkötött, a szénkénegezés rendszeren csak negativ eredménnyel végződik, mert az első esetben túllazaságánál fogva a szénkénegegázak elillannak, az utóbbi esetben pedig nem tudnak a talajban egyenlően elterjedni s így a gyökérszészhez, hol a phylloxera tanyázik, nem férhet hozzá. Továbbá nem alkalmas az olyan talaj sem, melynek mélysége a 30 cm-ért meg nem haladja.

Ami pedig a befecskendezendő mennyiséget illeti, arra nézve azt mondhatjuk, hogy a próba szerint jónak bizonyult 26-30 gr. szénkéneget elégséges egy négyszögméternyi területre, ennél sem többet, sem kevesebbet adni nem szabad, mert az első esetben nemcsak, hogy a phylloxerát pusztítjuk ki, hanem a tőkéknek is, ha pedig kevesebbet adunk, akkor oly kis mértékben pusztítja, illetve gyériti (kevesebíti) meg a phylloxera számát, hogy tőkéknek évről-évre hanyatlani kezdenek s végre elpusztulnak. Az elosztás helyességére nézve figyelemmel kell lenni, hogy a lyukak oly távolságra álljanak egymáshoz, hogy a szénkénegegázak egyenlően tudják az egész területet átjárni. Hogy pedig a szénkénegmennyiséget mekkora adagokban és mily elosztással fecskendezzük a talajba, az attól függ, hogy mily távolságra állanak egymástól a tőkék, mentül közelebb állanak egymáshoz annál kevesebb, mentül távolabb állanak egymástól, annál több lyukba kell fecskendeznünk a meghatározott szénkéneget mennyiségét.

A lyukak elhelyezését illetőleg leginkább kétféle módját alkalmazzák a szénkénegezésnek t. i. ha a tőkék egymástól távolsága mindenfelé egy méter, akkor a tőke mind a 4 oldalára 30 cm-ért távolságban szurjuk le a fecskendezőgépet, vagyis egy-egy tőkére 4 lyukat adnak. Most már hogyha mi 24 gramm szénkéneget mellől 4 lyukat alkalmazzunk, természetesen egy-egy lyukba 6 gramm szénkéneget löveltetik. Ellenbe 30 gr. szénkénegmennyiség mellől nem 4 lyukat,

hanem még egy ötödiket is eszközölünk a tőkétől, mintegy 15 cm-nyi távolságban. Így mindegyik lyukba szintén 6 gramm szénkéneget jut ($6 \times 5 = 30$).

A szénkénegezést erre a célra készült géppel az u. n. szénkénegefecskendővel löveljük a talajba. A gép áll egy henger alakú tartányból, melybe a szénkéneget töltetik, egy adagoló készülékből, mely a szénkénegmennyiséget pontos adagokba osztja, egy fecskendőből, ez az adagolt szénkéneget a talajba löveli és egy szuronyból, melylyel a lyukat csináljuk. Ezeknek szoros összefüggése segítségével vagyunk képesek pontos munkát végezni.

Az egyes adagok nagyságát a rudon elhelyezett rézgyűrűk szabályozzák; egy-egy rézgyűrű egy gramm szénkénegmennyiségnek felel meg. Ilyen rézgyűrűkből 10 darab van a rudon elhelyezve és ha ezen gyűrűk mind-egyikét leveszszük, akkor egyszerre 10 gramm szénkéneget jut a talajba. Most már ezt tudva könnyen szabályozhatjuk gépünket a meghatározott szénkénegmennyiséghez. Péld. hogyha 6 grammot akarunk egy-egy lyukba belövelni, akkor 6 karikát veszünk le, ha 5 grammot akarunk belövelni, akkor 5 karikát veszünk le és így tovább.

Ami a szénkénegezés idejét illeti, a rügyfakadást, virágzást és bogyópuhulást kivéve bármely időszakban történhetik.

Azonban mégis leghelyesebben járunk el akkor, hogyha még ősszel szüret után egy pár hétre rá megkezdjük a szénkénegezést. csak azon esetben halaszszuk el tavaszra, ha a szénkéneget hiánya miatt nem tudunk volna szénkénegezni. Azonban előfordul az az eset is, hogy a föld vizes volta miatt nem lehet szénkénegezni, ekkor bevárjuk azt az időszakot, mely a virágzás és a bogyópuhulás közé esik. Mielőtt azonban a szénkénegezéshez hozzá fogunk, célszerű a szénkénegezéző gép tartányába egy kis meleg vizet önteni, pár percig bennállani hagyni, mivel a géprezsek között levő bőrkarmantyuk a rég nem használás miatt igen kiszáradnak és a szelepeket nem fedik teljesen és így pontos adagolás nem történik. A szénkéneget, mert gyúlékony robbanó anyag, a munkásoknak semmi szín alatt a pipázást vagy szivarozást meg ne engedjük. A szénkénegezésnél figyelemmel kell lenni arra, hogy a munkás a fecskendő szuronyát függőlegesen egész a hágcsóig leszúrja és leszúrás után a rud végén levő sárga gombot mindig gyors ütemekben nyomja le. Az így végzett munka után fennmaradott lyukat egy emberrel azonnal egy tompa végű karóval jól betömjük, hogy a szénkénegegázak el ne illanjanak. Hogyha előfordulna az az eset, hogy a föld keménysége miatt a gépet nehezen tudja a munkás lenyomni, akkor ajánlatos egy emberrel előre vaskaróval tyukat csináltatni, mert ez által a munka gyorsaságát idézzük elő. Nyáron száraz időjárás alkalmával a föld nagyon megrepedezik, mely esetben szénkénegezni szintén nem szabad, hanem be kell várni míg a föld színe annyira megázik, hogy a repedések összeszenyomuljanak. A szénkénegezés után a földet két-három hétig bolygatni nem szabad. Az ily szénkénegezett szőlőt minden második, vagy harmadik évben jó erős trágyázásban kell részesíteni. A szénkéneget-szükséglet kat. holdaként körülbelül 140-150 kgram. Beszerezhető: Tarcalon, Ménesen, Bihar-Diószegen, Nagy-Enyeden, Tapolcán stb métermázsánként 30 k.-jával. (Szénkénegezéző gépek közül legjobban ajánlható az u. n. „Egyszerűség” című szénkénegezéző, miután kezelési módja nagyon egyszerű s nincs a romlásnak úgy kitéve. Ára 50-60 k. Beszerezhető: Földművelésügyi m. kir. miniszterium szőlőszeti- és borászati szakosztályában Bpest.)

Végre még megjegyzem azt, hogy a nagyon elhanyagolt szőlőknél nem elég az, hogy évenként egyszer megszénkénegezzük, hanem az ilyent évenként kétszer kell ezen munkába részesíteni és pedig ősszel és tavasszal. A

trágyázást pedig minden második évben kell végeznünk. Ugyanezen eljárást kell végrehajtanunk a kissé kötött talajon is. Az olyan gazda, ki a szőlőjét ily gondozásba részesíti méltán számíthat eredményre és nem is fog csalatkozni számításában.

V

Látszólag kártékony, de valójukban hasznos állatfajok.

Emberi természetünkben rejlik, hogy csupán a csinos külső alatt szoktuk a belső szép értéket keresni.

Szemünk az, mely az első benyomásokat felfogja s csak később ítél az ész, a lélek.

Mennyiszer halljuk, hogy mily utálatos teremtmény a pók, melytől a fiatal leány undorodva fordul el, a háziasszony bosszankodva üldözi seprőjével, a földműves pedig kéréltelen ellensége.

A fiatal leány ösztöne természetesen, a házi asszony bosszúsága is menthető, mert hiszen tisztaságszeretetből rombolja pók uram hálóját, nem sokra becsülvén ellenszolgálatát, mely abban nyilvánul, hogy legelkeseredettebb pusztítója egy igazán kártékony féregnek, a mely ágyat, fal- és padlóhasadékot ellep, különösen nagy, lakókkal túltömött városokban s melynek talán nincs is egyéb hivatása, minthogy az embert lakának tisztántartására serkentse. Azonban teljesen érthetetlen a földműves észjárása, ki a pókot a kalász és mindennemű gabona ellenségének tekintti s kéréltelenül üldözi, nem gondolván meg, hogy az a gabona-molynak egyik leggondosabb irtója.

A padlásokon és magtárakban felhalmozott gabonaneműeknél gyakran észlelhetjük, hogy a legfelső rétegben számtalan oly szem találkozik, a mely vastag, pókhálószerű anyaggal van bevonva. Hányan vannak, a kik azt hiszik, hogy a póknak a műve; pedig ezeket a szálakat a gabonaneműek egyik legnagyobb ellensége, a tinea granella szövi, mely április és májusban röpköd apró kis lepkék alakjában s mivel nappal rejtekekben húzódik meg, alig lehet jelenlétét észlelni. Petéi csak nagyító üvegen láthatók s azokat a gabona közé rakja le, úgy, hogy a kikelő lárvák a gabona szemekbe fúródnak bele s a nyilást, a melyen bebújtak, szorgosan elzárják pókhálószerű anyaggal. Augusztus végével, vagy szeptember elején azután begubóznak és csak tavasszal bújnak újból lepkék alakjában elő.

Ekkor kezdődik a póknak pusztító munkája, mely mindaddig nem szünetel, míg a lepkék életében tart.

Igaz, hogy a gazda is sokat segíthet az irtásban, szorgalmas lapátolás és a magtár falai és padlóján lévő repedések elkenése által, melyek mindmegannyi rejtekmű szolgálhatnak az apró lepkéknek; de azért nem szabad megvetnie azon hatalmas segítséget sem, a melyet a pókok serege nyújt számára, mely minden kis és nagy nyilást szorgalmasan behálóz ilyenkor a magtárban s ezrével fogja el a hivatlan, röpködő éjjeli lovagokat.

De tovább megyek s egy kis négy lábú állatkára, a mezei egerre hívom fel gazdaközönségünk figyelmét.

Erre a szegény állatra már csakugyan mindenki kimondja a halálos ítéletet, azt hívén, hogy annak ugyan semmi haszna sincs. Pedig nem egészen úgy áll a dolog, mert a mezei eger a tinea granellát még a pókoknál is szorgalmasabban és nagyobb mennyiségben pusztítja petéi és gubóiban s erre nézve elvitázhatatlan bizonyíték már magában az, hogy a mezei eger ott tartózkodnak a legnagyobb sokaságban, a hol a tinea granella nagy mérvben lép fel; a hol pedig ez nincs: alig van mezei eger.

A haszon, a melyet az eger ezáltal a gazdára hoz, mindenesetre sokkalta nagyobb, mint a kár, melyet az által okoz, hogy egészséges szemeket is megeszik.

Különben is, ha az eger a tinea-vel szemben megtette kötelességét, úgy pusztítása

igen könnyű és egyszerű a mezőn, szérükertjeink és cséplőtelepeinken pedig a gőzcséplő sokkal hamarabb végzi ma munkáját, sem hogy az egerek tulságos pusztítást vihessenek ott végbe.

Eger irtásra a szántóföldön elegendő, ha pár kévéből kupacokat rakunk; mert azok alá sereglik össze az egerek sokasága s ott strichnines gabonával könnyen megmérgezhetők. A mérgezett gabonát azonban nem szabad elszórni, mert kutya vagy más állat is könnyen hozzáfér, hanem körülbelül két ujnyi nyitásu agyagsövekben rakjuk azt a kupac alá, úgy, hogy a csövekben csak az egész keresi azt fel.

Ilyen a természet háztartásának nagy rendje, hol egyik állat a másikat pusztítja azért, hogy az egyensúlyt helyre állítsa s ebben az embernek segídekednie illik és hasznos; de saját magának árt, ha okatlan módon nyújtja ki kezét egy-egy állat ellen, a melynek hasznát nem ismeri. Azért ezt meg kell tanulni! Mert hiszen lépten-nyomon találunk ilyen állatokra.

Nézzünk csak egyet a rovarok osztályából, a kis leveli darázst, vagy mint némely vidéken rossz német fordítás nycmán nevezik, a bujósdi darázst (Schlufvespe), (Ichneumonidae, a hymenoptera osztályából).

Ezek az apró kis állatok szerencsére kikerülnek a mindeneket pusztító okatlan emberek figyelmét s legfeljebb, ha kezükre száll: csapják agyon vagy gubóikat látván a fakérgen, leveleken, bizonyára lepusztítják onnan s büszkélkednek is tettükkel, azt véelve, hogy valamely kártékony hernyó nemzedékét semmisítették meg. Pedig jó lenne ezeket a petéket az egyéb lepkepetéktől megkülönböztetni, mert alig van fogalmunk róla, mily óriási hasznat hajt ez a kis darázs, szántóföldre, erdőre-mezőre és gyümölcsösre.

A leveli darázs, petéinek túlnyomó részét, más, kártékony rovar petéibe rakja. Valóságos élvezettel szúrja fel a kis állat egyik lepkepetét a másik után s mindegyikbe külön-külön egy petét rak le. A midőn azután az apró újszülöttek előbújnak, első dolguk az idegen pete tartalmát felemészteni, míg héját lakhelyül használják fel. Mások eleven hernyók húsába rakják petéiket, melyek abban kikelnek, rajta begubóznak s csak mint kifejldött kis darázsok hagyják el eleven tanyájukat. Az ilyen hernyó beteg s teljesen mozdulatlanul ül egy-egy ágon, mint selyembogár a vedlési idő alatt; testén és körülötte szétszórtan apró, fehér, vagy sárgás, tojásalakú testecskék hevernek, a kicsiny darázsok gubói, a melyeket bántani nem szabad!

A megszárt hernyó nem eszik többé s bár a begubózás állapotának kezdetén lett legyen is: lepke sohasem fejlődik belőle s így a szaporodásra képtelen.

De még ennyivel sem elégszik meg a kisdarászok raja, mert más csoport meg a begubózott lepkeháb testébe rakja petéit s a gubó elő lepke helyett a kis darászok raja buvik elő és folytatja apáinak megkezdett pusztító munkáját a hernyókon, — az erdők, gyümölcsösök, veteményes kertek és az emberi ség üdvére.

Ne vessük meg sem azt a mi kicsiny, sem azt a mi rút, csak azért, mert nekünk nem tetszik, hanem tanulmányozzuk mindennek az értékét s akkor látni fogjuk, hogy ok nélkül mi sem teremtetett és egyenlően, hivatást tölt be a tűzhányó, a tengerek viharja s az apró, gyenge féreg is.

Kredits Ödön.

A tengermellék és szárazföld befo-lyása a földmivelési terményekre.

Nem csupán az északibb vagy délibb éghajlat, vagy a hegyes és rónás vidék határolja meg egy-egy földmivelési termék otthonát, hanem nagy befolyással van azokra a tenger közelsége is, a mely, miként tudjuk, sokkal enyhébbé teszi néha az északi fekvésű vidéket, a délebben fekvő szárazföld belsejénél

Példa rá Anglia, Írország, Dánia, Svéd-Norvégország, Finnország, összehasonlítva Oroszország belsejével vagy az Alpok és Kárpátok vidékével.

A statisztika azt mutatja, hogy a földmivelési termények a különböző helyeken a következő északi szélességi fokokig teremnek meg:*)

Tavaszi buza: Norvégiában a szántóföldeken 64° 20', a kertekben 69° 28', Finnországban 65°, a Dwina mellett 63°, ellenben Liard Fortnál Canadában csak 60° 5' s ugyanott Peace-River táján az ország belsejében 56° 6'-ig.

Árpa. Norvégiában 70°, a Fehér tenger nyugati partján 67°, az Ob mellékén Szibériában 61°, Kamcsatka belsejében 53°, Észak-Amerika nyugati partján 57°, míg Észak-Amerika belsejében csak 50°-ig.

Zab Norvégiában és Finnországban 69°, míg Észak-Amerika és Szibéria belsejében csak addig a meddig az árpa.

Ross. Angliában és Norvégiában 69° 30', Finnországban 67°, az Uralban 57°, a Ob vidéken Sibériában 60°, Kamcsatka és Ázsia belsejében 50°-ig.

Burgonya Norvégiában 71° 7', Kamcsatka és Észak-Amerika belsejében 65°, Canada és Labradorban 58° 4'.

Tengeri. E növény egészen eltérően oszlik meg a többitől s mivel megérése tartós napmeleget igényel, Európa északi vidékén alig termelik. Angliában a szeme csak főzeléknek jó, a szárát pedig zölden etetik meg a marhával. A nyugat-európai partokon csak 46°-ig fizeti ki magát a termelése, a Rajna völgyén 49°-ig, míg Észak-Németországban rendszerint meg sem érik, az Alpok vidékén pedig nagyon nehéz a termelése. Evvel szemben Észak-Amerikában az 51°-ig általában könnyű a termelése, még pedig 3—7 hónap között váltakozó termőidővel. Amerika éghajlatának valami különös összefüggésben kell állania a tengerinek, mert miként láttuk, az egyik onnan származó növény, a burgonya, nálunk magasabban tenyészik, mint ott, eredeti hazájában, azonban a rövidtermő idejű tengerit hiába igyekezzünk nálunk meghonosítani, mert az pár év múlva visszafut az európai termőidőhöz, a hosszú termő idejű pedig oda át sokkal magasabb fok alatt terem és érik meg, mint nálunk.

K. Ö.

KISSEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Hogyan kell foghagymát termelni. Több ízben említettük már, hogy a konyhakerti növényekben oly terményeket birunk, a melyek természetese nemcsak jövedelmező, hanem közgazdasági szempontból is nagyon fontos, s épen ezért természetük kiterjesztése annál is inkább kívánatos, mert a tultermelés veszélyének kizárásával, külföldi piacainkat jó minőségű áruval ismét visszaszerezhetjük. E konyhakerti növények között első helyen áll a foghagyma, melynek nagybani termelésével hazánkban ugyszólván csak Csanádmegyében, Makón foglalkoznak. Évenként 1500—2000 waggonnal szállítanak Ausztriába és Galiciába, métermázsánként 10—15 korona árral. A foghagyma televényes, középkötöttsgű, lapos fekvésű földeket szeret; a közvetlen istállótrágyázást nem tűri, hanem úgy azzal, mint mint műtrágyákkal az előveteményét kell megtrágyázni, egyébként a németországi kísérletek szerint szuperfoszfát és kálinak együttes alkalmazása közvetlen is megengedhető. Előveteménye trágyázott takarmánynövény, utána pedig jó sikerrel termelhetünk búzát. A foghagyma nem magot terem, hanem apró hagymákat, melyek csak a második évben adnak forgalomba hozható hagymát, épen ezért ezen hagymácskákat használjuk ültetésre, hanem a hagymának ugynevezett cikkeit. Ültetik március hó első felében oly módon, hogy a hagymácskéket 15—20 cm. sor és 8—10 cm. növénytávolságra 1½ cm. mélyen nyom-

*) E statisztikát M. Buysmann természettudós állította össze.

kodják a földbe. Ápolása a gyomok irtásában, vagyis 2—3 kapálásban áll. Julius hó végén nyaka megpuhul, s ez jele az érésnek. Százaz időben szedendők, mert ha csak kissé nyirkos idő uralkodik, hagymája elromlik. Terméshozama 50—60 q; melyek csomókba kötve, száraz szellős helyen, póznákra aggatva tartandó el. Az elősoroltakból láthatjuk, hogy nem nagy gonddal s bajjal jár a foghagyma termelése s ezzel szemben igen szép jövedelmet biztosít. Mindenesetre jó volna, ha másutt is megkísérelnék annak termelését s ez által változatosabbá tennék egyoldalú gazdálkodási rendszerünket.

+ A borsó és a nitrogén. A régi gazdák azt tartották, hogy ha jó termést akarunk nyerni a borsótól, istállótrágyával trágyázott földbe kell azt vetni. A modern gazdák elvetették e tételt s azt mondják, hogy teljesen felesleges a borsónak az istállótrágya, mert egyrészt sok abban a nitrogén, s az inkább a szár növekedésének kedvez a szemtermés rovására, másrészt, pedig, mert a borsó a légkörből is képes nitrogén-szükségletét fedezni akkor, ha a talajban nem hiányoznak a gumócskákat képező bakteriumok. Kinek van már most igaza? Maercker tanárnak ide vonatkozó kísérletei szerint a régi gazdák véleményét kell elfogadnunk, mert bebizonyult, hogy bizonyos körülmények között a gyengébb nitrogén trágya a pillangós virágú növényeknél is haszonnal járhat. Ugyanis a gumót képező bacillusok nem jelentkeznek a gyökereken mindjárt a vegetáció kezdetén, hanem csak később, s így mindaddig míg ez az idő be nem következett, a borsó kénytelen részint a talaj nitrogénkészletéből, részint a vetőmagban található nitrogén vegyületből fedezni nitrogén szükségletét. Ha tehát mi a borsót nitrogén-szegény talajban vetnénk el, akkor az csakhamar elerőtlenedne, levelei elhalványodnának, szóval az u. n. éhség jeleit mutatná, s bár igaz ugyan, hogy egy-két hét múlva a gyökereken láthatóvá lesznek a gumók; melyből nitrogénnel elláthatják magukat, mégis az éhezési időszak nem lehet a borsótermelésre előnyös, mert ezen idő alatt az amugy is gyenge növény nem képes a különböző időjárás, parazita és férgek okozta támadásokat kiheverni. Maercker tanár a kísérletnél két borsóvarietást használt 3—3 parcellán az egyiket szuperfoszfáttal, a másikat chilisalétrómmal s a harmadikat istállótrágyával trágyázván meg; s azt észlelte, hogy a chilisalétrómos parcella a legbujábbban nőtt, rövid idő alatt felülmulta a szuperfoszfátost, de később az istállótrágyást és így mindkettőjüket elhagyta. Ha tekintetbe vesszük már most a termés-eredmény számbeli adatait, a melyek szerint a chilisalétrómos borsó egyik esetben 423, másik esetben pedig 827 kilogrammal adott többet, a salétróm-nélküli parcella termésével szemben, úgy beláthatjuk egyúttal azt is, hogy a régi gazdák okoskodása nem mindig alap nélküli.

+ A gabona megdülése. Ha a gabona fejlődöttségének bizonyos fokára hágott, bizonyos sejtcsoportok feladatává válik a növény szilárdságát biztosítani, hogy az fejlődni, a magasba növekedni tudjon. Ezek a sejtek adják meg a növény várát, ezek az úgynevezett mechanikai szövetek. Nagyon érthető tehát azon feltevés, hogy gabonáink azért dülnek meg, mert a gabona szalmájában foglalt szövetek, sejtek nem eléggé fejlődtek ki. A sejtek pedig akkor nem fejlődnek normálisan ha nagy a beárnyékolás, ha kevés a világosság. Sokat hangoztatott tanács az, hogy olyan külföldi, többnyire angol búza féléseket kell választani, a melyek szalmája erősebb. Igaz, vannak olyan vastag szalmájú buza és egyéb gabonafélések, hogy vetekednek a náddal, de ezeknek a szemtermése oly silány, minősege oly rossz, hogy ezért a vastag szalmájú buzafélések termelése épen nem ajánlható. Sokkal többet ér az, ha mi oly mívelési módot alkalmazunk, hogy a mechanikai szövet kifejlődésére a kedvező körülmények meg-

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.

Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való lerakását. Továbbá bármilyen épület-asztalos munkát és teljes butorberendezéseket a legolcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányu és importált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a legfinomabb likörök kaphatók a gyár üzleti helyiségekben, valamint minden helybeli és vidéki elsőrangú fűszer és csemege kereskedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak ajánljuk helybeli márványipar vállalatunkat. Elvállalunk minden é szakmába vágó munkákat, de különösen butorokhoz szükségellő márványlapokat, magyar, francia, belga, olasz és szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. — **Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Földy Antal utódai Kolozsvárt, Ferencz József-ut 53. szám. (475.)**

adassanak és megmaradunk a honi gabona-féleségeknél. Első sorban is javítani kell a talajviszonyokat. Rá kell térni, ha az altalaj megengedi, a mély művelésre, hogy a gyökerek jobban terjeszkedhessenek. Kővebb humusz dús, nyirkosabb, különösen nitrogénben bővelkedő, árnyékos fekvésű talajon sokkal ritkábban kell vetni. Nagyon helyes lesz még öszszel a vetőszántással a műtrágyákat beszántani, különösen a szuperfoszfát trágyát. Helyes lesz a laza talajokat hengerezni a kötöttebbeket boronálni s végül az óvatos sarlózással, legeltetéssel is sok gabona megdülését tudjuk elkerülni. Vannak esetek, a midőn semmi sem használható sikerrel a megdülés ellen és ezt a panaszt sokszor lehet hallani a gazdaktól. Ez az eset az, a midőn a gabona szalmáján odiumot és ophiobolus graminis-t lehet találni, melyek a szalmán élődve, azt meggyengítik s így azt a megdülésre alkalmasabbá teszik. — Érdekes a dült gabona szeméinék az elemzése, a mely szerint keményítő mennyiség nem változik vagy csak csekély különbséget mutat. A fehérje anyagok a dült gabonában nagyobb mennyiségben találhatók, a cukor azonban a dült gabonában hamarosan eltűnik. A főkülönbség természetesen a magvak súlyában van.

Háztartás.

+ Szakadásokat selyemruhákban lehetőleg leplezni következőképen lehet: ha a szakadt selyem baloldalát angol tapaszszal ragasztjuk össze, de a szövetet előbb egészen összeillesztjük. A selyem jobb oldalára selyempapirt vagy vékony rongyot és erre nem nagyon meleg vasalót teszünk, de nem húzogattjuk, mert a túlságos meleg megakadályozza, hogy az angol tapasz jól megragadjon.

+ Butor, márvány és padló viaszok-lása. Fél kiló viasz darabokra lesz vágva, egy pléhdobozba téve és annyi terpentint reáöntve, hogy ellepje. Ez másnap reggel áll, a mikor egy puha ronggyal vékonyan és egyenletesen fel kell kenni a butorra és addig dörzsölni, míg fényes nem lesz. Fekete márványt is lehet így fényesíteni. Tölgyfa butorhoz sárga viasz és fehér terpentint, diófa butorhoz sárga viasz és vörös terpentint, márvány és fekete butorhoz fekete viasz és fehér terpentint kell. A padlómázhoz pedig negyed kiló viasz (vakarva), negyed kiló lackspiritus és fél kiló terpentint kell, melyet a fent említett módon kell használni.

+ A házi nyúl tenyésztése csak úgy ajánlatos, ha a tenyésztő már nem riad vissza attól, hogy a kövér házi nyulat elhasználja saját háztartásában. Eladásra tenyésztetni nem érdemes, mert ritkán veszik és rosszul fizetik. A házi nyulatak falazott istállóban tartják, melynek melegnek és különös száraznak kell lenni; szekrényeket kell felállítani, melyben elegendő búvó lyuk legyen. Ezekben szoktak éjjelezni és kölykedzni; az istálló körül még egy jól elkerített szabad helyet kell hagyni, de arra kell ügyelni, hogy a kertbe ne jussanak. Ugy a veteményes, mint a virágos ágyakat teljesen tönkre tennék, mert nemcsak, hogy kikaparják, de teljesen le is rágják a fiatal hajtásokat. A legjobb tenyészfaj az óriási belga faj. Nyáron a frissen vágott fű, kelkáposzta levelek, gaz és mindenféle fajta répa, télen murek, burgonya vagy a héjja képezik legfőbb táplálékukat, de emellett lehet kenyéret és különösen zabot adni. A házinyulaknak

mindig elegendő friss vizük legyen, mert téves az, hogy ezek az állatok nem isznak vizet, természetesen a sok zöldség-tápláléktól ritkábban szomjaznak. Az istálló mindig száraz legyen, azért hetenként legalább egyszer száraz szénát kell felszórni. Trágyája kitűnő hatással van a kertekben A házi nyúl húsa kitűnő gyenge, a csirke húsától alig különbözik.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden számra legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Ösztöndíjak az állatorvosi főiskolán.** A budapesti m. kir. állatorvosi főiskolára a jövő 1901/902. tanévtől kezdve kizárólag gymnasiumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítvány alapján történhetik a beiratkozás. Az állatorvosi tanfolyam nyolc félévig tart, de a m. óvári gazdasági akadémia, szintugy a gazdasági tanintézetek hallgatói, ha érettségi bizonyítványuk is van, a tanfolyamot hat félév alatt végezhetik. Jó osztályzatú érettségi bizonyítvány alapján beiratkozó hallgatók számára évi 600 koronás ösztöndíjak vannak nagyobb számban rendszeresítve, tiszta jeles osztályzatú bizonyítvánnyal bíró hallgatók pedig esetleg 800 koronás ösztöndíjjal is részesülhetnek. Folyamodványok ösztöndíjakért a m. kir. földművelésügyi miniszterhez címelve és az érettségi bizonyítvány másolatával, valamint vagyontalansági bizonyítvánnyal felszerelve, lehetőleg folyó évi július hó közepéig nyújtandók be az állatorvosi főiskola rektori hivatalához.

— **Új ipari növények meghonosítása.** Az ipari növények fokozottabb termelése érdekében folyó akcióban legelő az O. M. G. E. jár. Kísérletei már is sikerrel kecsegtetnek. Egyik szakosztályi ülésből kifolyólag a gyapottermelés meghonosítását tűzték ki célul. Az első kísérletképpen vetett gyapotmag szépen kikelt, a növények kielégítőleg tenyésznek és a virágzás is körülbelül egy héttel előbb már megkezdődött. Jele annak, hogy a magyar klíma alatt a gyapot céljának megtelelően megéri. Legújabban az O. M. G. E. aloekender mintát hozatott a mexikói magyar kereskedelmi ügynökségtől, hogy azt bírálat alá véve, az esetleges meghonosítás céljából a kellő lépéseket megtegye.

— **A selyemtenyésztés.** Az ideai selyemtenyésztés szép eredménnyel kecsegtet. A jelentések szerint selyemhernyő-betegség csak szórványosan fordult elő. Sok helyen nem gondolják kellően a kiültetett szederfákat s főleg a nyári hőség idején nem öntözik eléggé. Némely megyében még a törvényhatósági utakra kiültetett szederfákat sem gondolják megfelelően, holott a megyék nemcsak ezeket a fákat (mintegy 40.000 darabot) kapták teljesen díjtalanul a földművelésügyi miniszteriumtól, hanem még 80.000 karót is kaptak. E temérdek kiadás ellenében kötelesek a vármegyék a szederfákat ápolni, a nagy hőségben öntözni. Kívánatos, hogy jövőre azokban a megyékben is, a hol eddig elhanyagolták a szederfák ápolását, fokozott igyekezettel gondolják a szederfákat.

— **Tóth Béla és a viharágyuzás.** Tóth Béla bizonyára megbocsátja nekünk azt a feltevést, hogy lapunk olvasó közönségének va-

lamely elenyésző csekély része nem ismeri őt. Tehát bemutatjuk. Ő az a legmagyarabb író, aki esti és más leveleivel és írásaival igen sokszor és igen nagy gyönyörűséget okoz nekünk, akik olvasni szoktunk. Ilyen nagy örömmünk telt a „P. H.“ június 25. számában a viharágyuzásról megjelent esti levelében is. Tudniillik: a levél szépségeiben és külső formájában. E levéllel Tóth Béla a mi rendünkbe is belekaszált. Kifent kaszával, de tapasztalás nélkül. A viharágyuzást szinte egy kategóriába helyezi a felhő elébe való harangozással. Pedig a dolognak komolyabb alapja van: a sikerült kísérletekből vont tapasztalatok. Tóth Bélának nincs és nem is lehet ideje e téren tapasztalatokat szerezni, mert ehhez az kellene, hogy egyes jég utjába eső vidékeket évekig megfigyeljen viharágyuzással és anélkül. De lehet és van is ideje ahhoz, hogy megkérdezze, hogy kikérdezze azokat, akik ezeket a nehéz megfigyeléseket már megcselekedték. Kérjük is őt, hogy ezt jövőre tegye meg. Mert sokszor megakaszt nagygyá nőhető kis dolgokat a nagyemberek alkalmi tájékozatlansága.

— **A viharágyuzással való védekezés** egyre jobban terjed. Mig 1899-ben 17 rajvonalon 120—130 ágyuval folytak kísérletek, tavaly már 64 rajvonalon 1200—1400 ágyuval történik a mentés munkája s a rajvonalak száma ez idén is tetemesen szaporítottatott úgy, hogy a viharágyuzással védett terület 40 000 k. holdra tehető. Tavaly 295 jelentés folyt be, mely a viharágyuzással való védekezést sikeresnek mondja. *Darányi* földművelésügyi miniszter az állami szőlőtelepek valamennyiét felállította a viharágyuzást s utasította az országos meteorológiai állomást, hogy közege minden esetben szálljanak ki, ha a gazdák ily védvonalak felállítását körüli teendőik után tudakozódnak. Dr. *Raum* Oszkár az ismert meteorológus tavaly 19 helyen előadást tartott a viharágyuzással tett kísérletek eredményeiről.

— **„Ekebemutatás Maros-Torda vármegyében“** címmel folyó hó 9-iki számunkban megjelent közleményünkben tévedésből kimaradt, hogy a Bächer és Melichár cég hegyi váltó ekéi a bemutatáson a 2-ik díjjal, az *állami ezüstéremmel lettek kitüntetve*. Nevezett cégnek „Unicum Drill“ sorvetőgépei is feltűnést keltettek és elismerésre találtak.

— **Székesfehérvár a cselédekért** Székesfehérvárról jelentik: A város törvényhatósága elhatározta, hogy legközelebb cselédmehelyet létesít. Az intézmény nem csupán közvetíteni fogja a cselédeket, de egyúttal hajlékot ad a szolgálatnélkülieknek.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRT

Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzalog és váltókölcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5 1/2 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

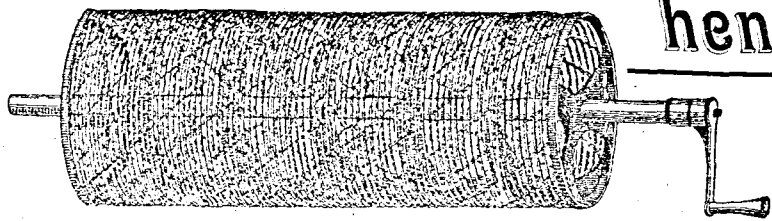
Társ szerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.**AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA**

Gőzcséplőgépekhez való szabályozható osztályozó hengereket

szállít, ezeknek
ujjbóli befonását,
valamint javítását
eszközi

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII. Üllői-út 48. sz.

Erdélyrészi megrendeléseket átvesz, úgyszintén felvilágosításokat nyújt az

E. G. E. állandó gépkiállítása Kolozsvártt. (663.)

Gimbalom (637.)

Pedálos. Barna vagy feketében, kitűnő erős, csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bólti ár 150 frt, nálam 75 frtért kapható a készítési telepen:

BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.

Jegesi Géza,

műtökeveles cimbalom-készítő.

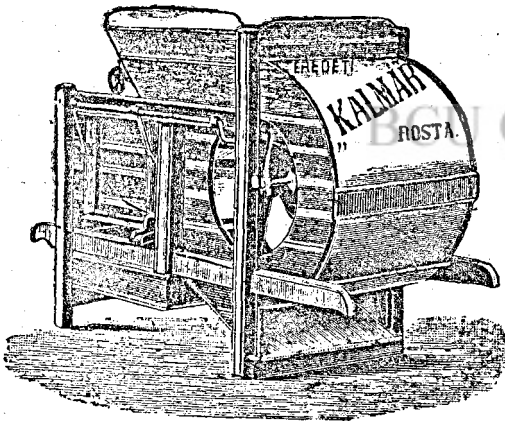
Arjegyzéket bérmentve küldök.

Hogyan tud a magyar gazda évi kiadásainak egy részénél 30-40 százalékot megtakarítani?

Azt megtudhatja a Kalmár Zs. utóda hódmezővásárhelyi cég különleges terménytisztító, gép és rosta árjegyzékéből, a melyet fenti cég bárkinek kérésére ingyen és bérmentve küld meg.

Legolcsóbbak, legjobbak az eredeti „Kalmár-rosták”, a melyeket gyakorlatba vételük után minden vevő megdicsér és elismerésben részesíti azoknak sok oldalú jó tulajdonságait, valamint a termények tisztításánál elért fényes eredményt.

A kolozsvári állandó kiállításon

megtekinthetők.

Az eredeti „Kalmár-rostát”

a magyar korona országainak összes vasuti és folyamhajózási állomásaira bérmentve küldöm meg s így az árjegyzékben foglalt rostáim árát mindenkor a t. vevőim által megjelölt vasut- vagy hajó állomásra elszállítva értendők, minden utófelszámítás nélkül.

Ügynököket és viszontelárúsítókat nem alkalmazok, a rendelvények egyedül a vevő fél megkeresésére intéztetnek el.

Egyedüli elárúsító hely a termelő üzlet

Kalmár Zs. utóda Hódmező-Vásárhelyen,

a hol minden beérkező megrendelést pontossággal intézek el. (650.)

KALMÁR ZS. UTÓDA.

KASSANTAL

aranyozó-üzlete

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 14. szám.

Aranyozó műhelyében készít új képkereket, tükörkereket, consolokat, szalon-asztalt, függönytartókat. Min denféle aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelősség mellett.

Régi keretek aranyozását jutányos árban.

Továbbá templomi aranyozásokat, új oltár készítését rajz szerint. Régi oltárok ujjbóli aranyozását a legjobb esztiszolt arannyal

jutányos árban, felelősség mellett elvállal.

Oltár gyertyatartókat, feszületeket jó, tiszta és tartós arannyal, aranyozásáért felelősséget vállalok.

Pontos kiszolgálás! (622.)

ACETYLEN.

Klemm & Novák Kolozsvárt

szállít oly Acetylen-készüléket, mely minden igényeknek megfelel. Ezzel az összes hiányok pótolva vannak.

Következő tulajdonságokért kezesesség vállaltatik

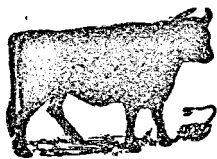
explodálási biztonság,
önműködő és gazdaságos gázfejlesztés,
utóérhetetlen tiszta és gyors utántöltés,
szolid kivitel és egyszerű kezelés.

Saját szabadalom Európa és Amerika legnevezetesebb államaiban.

Ajánlanak továbbá Acetylen-berendezések kivitelét, minden nembben és nagyságban. (Prospectusok, elismerő levelek, költségvetések ingyen és bérmentve.)

Prima Carbid minden időben napi áron szállítatik. Ércnyomdai munkák minden faja, réz, sárgaré, czink, alpaka stb.-ben rajz vagy modell után gyorsan és olcsón készítettik.

A bevezetési szakmában jártas, szolid képviselők kérésretnek. (549)

Gróf Wass Béla óméltósága mezőzáhi erdélyi jellegű magyarfajta tenyésztéséből 14 darab 4-9 éves számfeletti tenyésztésre alkalmas

tehén

és 10 darab három éves

üsző eladó.

Értekezhetni Gönczi Mihály gazdatisztval Mező-Záh. (663.)

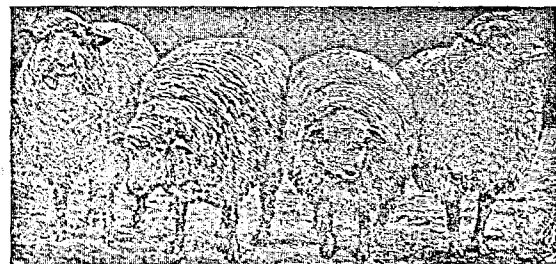
ELADÓ BIRTOK.

Haláleset miatt a néhai

Báró Löwenthal Károly Szászpénteki Kolozsmegyében fekvő 1364 katasterholdas tagositott birtok jutányos árban

ELADÓ.

Bővebb felvilágosítást ad Nehay Lipót Szászpéntek u. p. Teke. (676.)

ELADÓ

Méltóságos Gróf Teleki Géza örökösei felső-szócsi gazdaságában 80 drb. fehér jegytelen

erdélyi raczka kos.

Értekezni lehet Szabó Lajos intézővel.

Felső-Szóc, Szolnok-Dobokamegye, vasút Galgó. (666.)

Megbecsülhetetlen!

Elpusztíthatatlan!

Tűzsöves kazánokhoz.

Kazántulajdonosoknak
nélkülözhetetlen

Vízcsöves kazánokhoz.

a Lantai-féle szab. csőtisztító

minden fáradság nélkül eltávolítja a vízcsövekről a korom és kőlerakódásokat anélkül, hogy az illető falakat megsértené.
Használata 25% szénmegtakarítással jár. — Tehát beszerzése a legrövidebb idő alatt megtérül.

Kapható a „HAZAI CSÖTISZTÍTÓ ÉS GÉPKELLÉKGYÁR R.-T.“

Nélkülözhetetlen!

BUDAPEST, gyár-iroda: VI., Lehel-utca 23.

Nélkülözhetetlen!

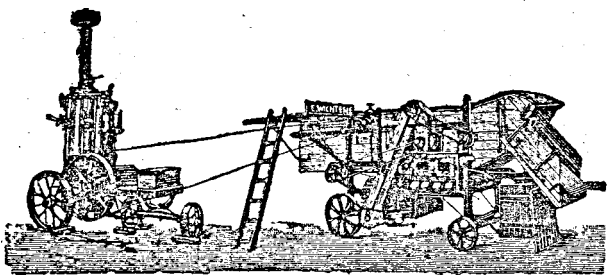
Kizárólag vasúti

mozdonyokhoz.

(667.)

A jelenkor legelőkeltebb és legjobb motor cséplőkészletei.

Olcsó árak, kedvező fizetési feltételek.

Eddig több mint 500 készlet van működésben kitűnő sikerrel.

1893., 1894., 1895., 1896., 1897., 1898. évben 42 első díjjal kitüntetve.

Az „Erdélyi gazdasági egyesület“ által Kolozsvárt rendezett kiállításon megtekinthetők és üzemben láthatók legújabb szerkezetű szabadalmazott teljesen szikramentes motor-cséplő-készleteink kettős tisztítóval, árpatoklászoló és legzélszerűbb löhere-hüvelyezővel, valamint egyéb gazdasági gépeink.

ELSŐ PROSZNICI GÉP és GŐZMOTOR GYÁR, Wichterle F.

(632.) Magyarországi vezérképviselő: Kállai Lajos.

Budapest, VI. Gyár-utca 50. sz.

Cimekkel, Erdélyben, hol motoraink évek óta kitűnően működnek szívesen szolgálhatunk.

Teljes Jótállás.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsei támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása	400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben	1,200,000 kor.
Összesen:	1.600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

(498.)

az igazgatóság.

A „Kéve köté“

a 20-ik században a számítógépezés nélkülözhetetlen segédeszközévé vált, mert nemcsak olcsóbb, de még időt is takaríthatunk meg vele!

géparatás mellett, ha marokrakóval aratunk és a gabonát a Bellán-féle kévekötelekbe kötözzük, 32% aratási költség megtakarítás érhető el a kéveköte-aratógép munkájával szemben, mert a fenti kévekötelek használata 78%-al olcsóbb, mint a kéveköte-aratógéphez szükséges manilla zsineg. De nagy a megtakarítás a kézi aratásnál is, mert a Bellán-féle kötelek 85%-al olcsóbbak a zsuppkötőknél és 97%-al olcsóbbak a gabonából csavart kötőknél. Csak az a gazda használ tehát mai napság még zsupp vagy gabonakötőket, a ki a Bellán-féle köteleket nem ismeri, vagy nem számol a költségekkel. A számok ugyanis, melyek e tárgyban kiadott prospectusomban minutiosus gondnal és a gyakorlatnak is teljesen megfelelőleg állítatik össze, — fényesen bizonyítják a fentebbi állítást és kéveköteleim fölényét. (673.)

Tessék prospektust és árjegyzéket kérni.

Kimerítő árjegyzéket dohányzsineg és az összes gazdasági kötélárnról n. m. istrángok, kötőfékek, rudalókötelek, zsákok és ponyvákrol (háziipari-készítményekrol is) készséggel és ingyen küld, nagyobb megrendeléseknél jutányos ajánlatot tesz.

BELLÁN MÁTYÁS

kender- és kötéláru ipartelepe BACS-CSÉB.

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

Budapest

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Klisék

mindennemű nyomtatvány képes illusztrált kiállítására a legjutányosabb árakon vállaltatnak és a legelőkeltebben

készíttetnek el. Vidéki megrendelések is pontosan eszközölhetnek.

(415.)

Láng és Lovass

gépolaaj és gépszir-gyára

BUDAPEST, V. Váci-ut 140.

(602.)

Ajánlja legjobb minőségü

gépolaaj, hengerolaaj, gépszir gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiallítás igazgatóságához Kolozsvárt, intézendők.

Hirdetés.

Modern gazda

cséplőgarnitúráját (646)

Continental-Excelsior

hajtószíjjal

látja el, mely nedvességnek, melegnek, pornak egyaránt ellentáll.

Megrendeléseket felvesz az „ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIALLÍTÁS“, Kolozsvárott

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg mellékeltek.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánlok teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Gépész

csépléshez állást keres. Azonnal beléphet. Czime T. M. alatt a kiadóban. (1006.)

Egy szapképzett,

józan életű, fiatal műkertész október elsejére állást keres. Czime „Szerény igényű” jelige alatt a kiadóhivatalban. (1007.)

Gazdatiszt,

36 éves, nőtlen szakképzett, erélyes, öszre állást óhajt változtatni. Czime R. B. alatt a kiadóban. (1008.)

Alkalmazást nyernek:

Tisztartó

kerestetik azonnali belépésre, nagyobb birtokra, nőtlen, erélyes, ügyes és megbízható. Fizetés megállapodás szerint. Czime: „D. J.” alatt a kiadóhivatalban, hová írásbeli ajánlat adandó be. (1009.)

Különfélék.

B. Bak Lajos Ö

és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa műbutor és épület asztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (463.)

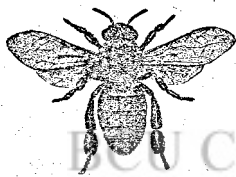

SIMMENTHALI üszők

megvételre kerestetnek (12—15 drb.)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéreknek. (1005)

Első magyar „Gumosít”, bélyegző-gyár. Budapest, VI., Lovag-utca 19. sz. Készít: „Gumosít” bélyegző-készülékeket, ládák, zsákok, egyenetlen tárgyak és állatok lebélyegzésére. Vegyileg preparált, különféle színtű olajfestékeket M. kir. szab. Hordó-tapaszt. Nagy választék minden nagyságu ruggyanta bélyegzőkben és párnákban. Különlegesség: Zsebben hordható állatbélyegzők. (516.)

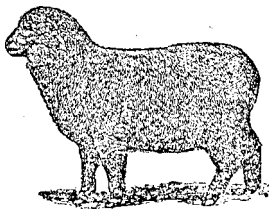
ERDEI

keretes és pergetett MÉZHEZ

állandó vevő kerestetik.

Czim a kiadóban. (1004.)

Simonffi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultorda-utca 48. sz. Telefon 85. sz. — Kivánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (464.)

16 mázsa

raczka gyapju jutányosan eladó.

Czim a kiadóban. (1002.)

Fejős kisborjas BIVALAK

napi 6—8 liter tejjel, 120 frtért darabonként eladók Csontos Miklósnál, Vargyastanyán u. p. Mező-Záh Keresek megvételre 400—600 hold birtokot vasúthoz közel. (677.)

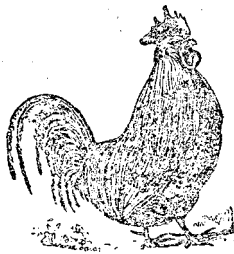
Öt darab igen szépen fejlett félvér

frieslandi tenyészkos

(friest raczka) eladó;

ugyanott két darab használt, de jó Baker rendszerű rosta is eladó. Felvilágosítással szolgál M.-Némethi gazdaság u. p. Déva. (675.)

Gőzeséplőkészleteket ajánlok kedvező lefizetésre; uradalmaktól eredő régiebb gépeket elsőrendű új gyártmányokra cserélek: Tyrman Ede, Budapest, Csengery-utca 62/B. (627.)

4 törzs Plymonth Rock tyuk

eladó.

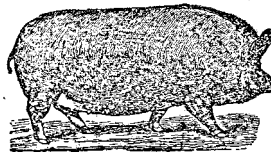
Áruk 50 korona.

Czim a kiadóban. (1003.)

Agarások figyelmébe. A legolcsóbb és legelőnyösebb tápdús eledel agarak részére a sajtolt tepertő, mely métermázsánként 30 koronáért kapható Debreczeni Lajos hentes áruk nagykereskedésében. Debreczenben. (643.)

(543.)

Eladó

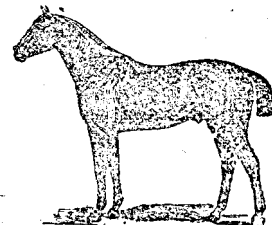
3 drb.

Poland Kina tenyészkocza.

Czim G. G. alatt a kiadóban. (1001.)

GERGELY ANDRÁS

épület, diszmű-bádigos és takaréktűzhely-készítő Kolozsvárt, Wesselényi M. utca 26. Költségelő-irányzatok és árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Tisztelettel Gergely András. (471.)

Kocsi-lóhoz

egy

társat keresek fiatal, félvért;

színe lehet:

sötét pej vagy fekete,

magassága: 164—165.

Czim a kiadóban. (1000.)

Hantz Sándor

könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa, Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítik. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A czimre kérem vigyázni

DROGUERIA.

BURGER FRIGYES

KOLOZSVÁR,

Főter.

Gyógyárúk, kötszerek, betegápoláshoz szükséges mindennemű kellékek, illatszerek, pipere-cikkek dús (358.) raktára.

Legjobb és legolcsóbb a

Conrad és Társa-féle

uj szabadalmazott

permetező-készülék

a szőlőmoly, valamint minden más növényi féreg és peronospora ki-pusztítására.

Ezen készülék a legkönnyebben kezelhető és a legkitünőbb a maga nemében. Kicsiny alakja, valamint czélszerű szerkezete lehetővé teszi, a legsűrűbb lomb alatt elrejtett rovarok megsemmisítését is és pedig egy alkalmas rovarmég használataival.

A készülék megtöltése és kezelése következőképpen történik:

A balkéz négy ujja mellékelt rajz szerint — olyképen illeszkedik a készülék fogantyújához, hogy az egész tenyér és a hüvelykujj a tartányt tartja; most a készülék légszivattyúját lecsavarjuk és a folyadékot a nyilott nyíláson betöltjük, a tartányban egy kis tért üresen hagyva. Ezek után a szivattyút ismét

becsavarjuk és — két ujjal — 10—12 teljes szivattyúhúzással a levegőt a tartányban megsűrítjük. Használatkor a készüléket tartó kéz hüvelykujjával a szelepbillentyűt tetszés szerinti időközökben lenyomjuk, miáltal a szét-szóródó folyadékot a legfinomabb permeter alakjában állítjuk elő

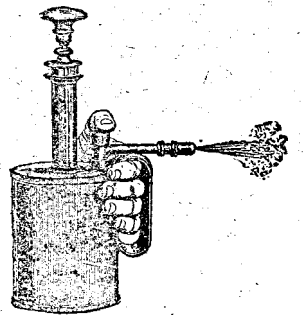
A levegőnyomás csökkenésekor néhány teljes szivattyúhúzás ismét elegendő a készülék további működésére.

A készülék ára vörösréz lemezből 6 korona.

Növény-praepratum (rovarmég) vízben szappanszerűen könnyen oldó, körülb. 6000 szőlővirágnak elegendő, darabonként 65 fillér.

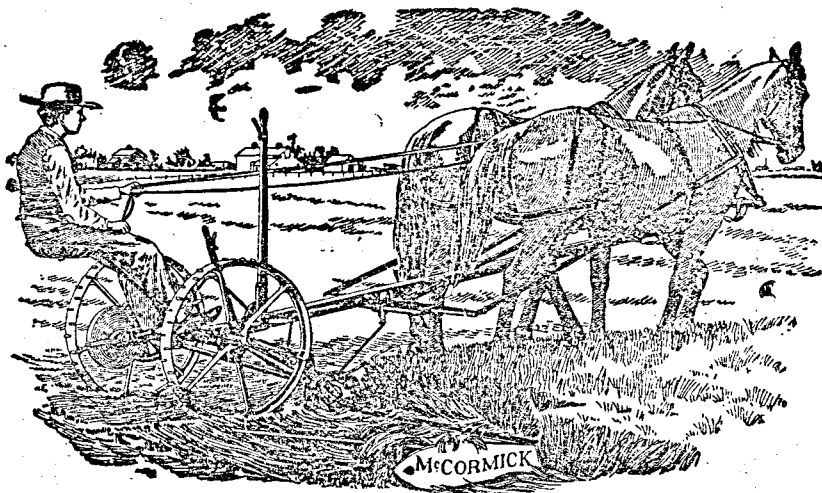
Ezen jutányos ár mindenkinek, sőt a kis szőlőbirtokosnak is lehetővé teszi, hogy több ilyen készüléket beszerezhessen.

Megrendeléseket átvész az E. G. E. állandó gépkiállítása is, mely azt közvetíti. (669.)

Mc Cormick Harvesting Machine Company

Chicagói aratógépgyár.

A Grand-Prix-val

és

arany érmekkel kitüntetve

Párisban az 1900. évi**világkiállításon.**

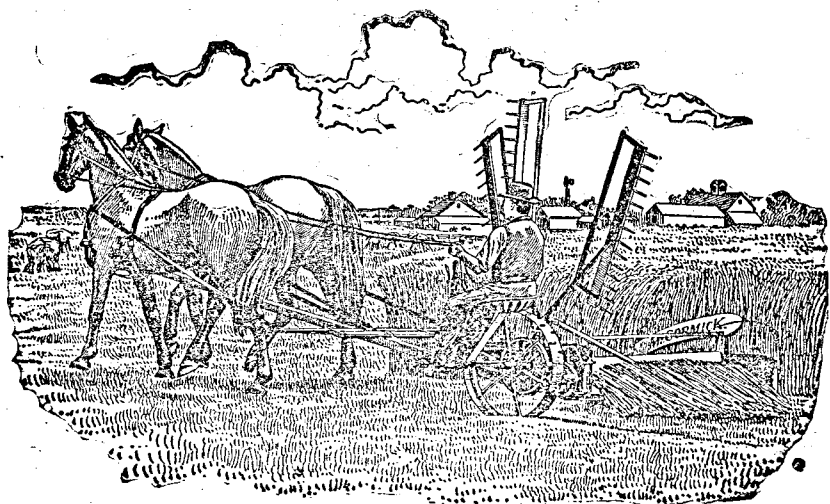
A legnagyobb kitüntetések

aratógépek és kévekötőfonalért.

Minden versenyen első.

Kitünő minőség, bámulatos
munka.A kolozsvári gazdasági géphiállításon
1900-ban diszoklevelet nyert.Ne rendeljen gépet vagy kévekötő-
fonalat, mielőtt a**Mc Cormick-féle gépeket**

látta s azok árát megtudta.

Iroda és raktár:

BUDAPEST, V. Váci-út 30. szám.

William J. Stillman

igazgató.

(408.)

